

de TURKSE droom

Geboren en getogen in Nederland, een goede opleiding, en toch willen steeds meer jonge Turken weg uit Nederland. Ook deze 6 vrouwen vertrokken. «Ik ben dolverliefd op het bruisende Istanbul.»

TEKST: GÜLDEN ILMAZ EN ANNEMIEKE RUGGENBERG

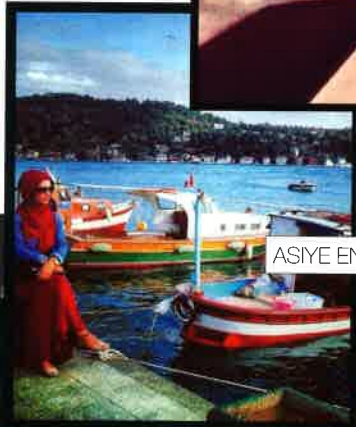
ARIFE KARAOŞMANOĞLU

ÖZÜM ANEL

EBRU UÇAN

ASIYE EN EMİNE ÇİÇEK

ELİF ÖZGÜLTEKİN

Uit een enquête onder 347 studenten verbonden aan de Turkse studentenvereniging Anatolia van de Vrije Universiteit in Amsterdam, blijkt dat 40 procent van hen plannen heeft om Nederland te verruilen voor Turkije. Redenen: de economische crisis en het verharde integratiedebat.

Tugba Polat van studentenvereniging Anatolia vindt de cijfers zorgwekkend. «Het is een enorm verlies voor Nederland als deze jongeren vertrekken. Er is veel in ze geïnvesteerd; onderwijs is erg duur en daar zal Turkije de vruchten van plukken.» Volgens Tugba is het een samenspel van factoren dat ervoor zorgt dat jongeren weg willen. Ze zijn hoogopgeleid, de wereld ligt aan hun voeten en eigenlijk doen ze niet anders dan wat autochtone jongeren ook doen. Ze zijn op zoek naar ervaring in het buitenland en naar avontuur, maar bij deze groep speelt er meer mee.

«Het gaat goed met de Turkse economie. Nederland zit in crisis en jongeren schatten hun kansen daar hoger in. Plus: ze hebben een diploma, spreken de taal en denken de cultuur te kennen. Daarbij vergeten ze vaak dat ze zich ook zullen moeten aanpassen aan de Turkse bureaucratie en de hiërarchische bedrijfscultuur.» Tugba denkt dat een groot deel uiteindelijk weer terugkomt naar Nederland. «Zoals alle jongeren zijn ze op zoek naar hun identiteit. En als je je dan niet altijd even welkom voelt in Nederland, ga je nadenken over wie je bent en waar je je thuis voelt.»

Een interessant fenomeen, maar nog interessanter is: wat vinden de jongeren die deze stap daadwerkelijk hebben genomen zelf? We vroegen zes jonge vrouwen, die allemaal zijn opgegroeid in Nederland, hier hebben gestudeerd en volop meedraaiden in de maatschappij, of hun Turkse droom is uitgekomen.

EBRU UÇAN

(25) EXECUTIVE ASSISTENT EN
TOLK-VERTALER

“In Istanbul willen vrouwen vooral graag trouwen, maar ik ben heel ambitieus”

«In Nederland ging ik nooit met Turken om omdat ze zo conservatief waren. Mijn ouders hebben me heel Nederlands opgevoed. Dat merk ik vooral nu ik in Istanbul woon. Ik ben te direct naar de smaak van de meeste mensen hier. Ook heb ik een sterke mening en ben ik heel ambitieus. Heel anders dan veel Turkse vrouwen in Istanbul die vooral graag willen trouwen. Toen ik hier op mijn 22ste naartoe verhuisde moest ik daarom behoorlijk wennen.

Dat ik uit Nederland kom, vinden veel mensen interessant. Het voelt stom om te zeggen, maar ze kijken een beetje tegen me op. Toch verwachten ze dat ik me als een Turkse gedraag. Daar kreeg ik eerst een soort identiteitscrisis van. In mijn privéleven trek ik daarom meer naar mensen die ook buiten Turkije zijn opgegroeid. Op mijn werk pas ik me aan vanwege mijn carrière. Ik spreek vijf talen en dat is in Turkije heel zeldzaam. Dat is ook de reden dat ik naar Istanbul verhuisde. Ik vond na mijn studie Chinese Taal en Cultuur meteen werk in Istanbul. In Nederland was de crisis net uitgebroken en had ik veel meer concurrentie. Ik ben tolk-vertaler en werk als executive assistent van de general manager bij een Chinees-Nederlands bedrijf in Turkije. Een betere combinatie van mijn achtergrond en studie had ik me niet kunnen wensen.

Ik ben blij met mijn carrière, maar ik mis Nederland. Als ik bezoek krijg uit Nederland voel ik me gelukkig. Dan kan ik weer Nederlands praten en voel ik me mezelf. Het geeft me een gevoel van vrijheid.»

ÖZÜM ANEL (28) ACTRICE

«**E**en jaar geleden vertrok ik naar Istanbul voor een acteeropleiding. Weg uit het land waar ‘men klein denkt’. Op de basisschool kreeg ik, zoals veel allochtone kinderen, mavo-advies. Terwijl ik goede cijfers haalde! Ik moest steeds bewijzen dat ik niet dom was. Daarom koos ik voor een universitaire studie (Politologie), en niet voor het theater, mijn grote passie.

Toen ik klaar was met de universiteit wilde ik m'n droom achterna. Ik deed auditie bij de The Acting Studio in New York en werd aangenomen, maar toen ik op het punt stond te vertrekken, kreeg ik m'n woonruimte niet rond. Een vriend wees me op Istanbul: happening en kosmopoli-

“In Nederland moest ik steeds bewijzen dat ik niet dom was”

tisch – waarom ik daar dan niet naartoe ging? Ik meldde me aan bij een gerenommeerde acteurschool in Istanbul en kreeg een rolletje in een satirische tv-show. De Turkse media-industrie is enorm, maar ik ben nog niet doorgebroken. Als ik ergens een kans maak, dan is het hier, dacht ik. Er zijn tientallen series, maar de concurrentie is ook veel groter; het lijkt wel alsof iedereen hier acteur wil worden.

Ook de cultuurverschillen zijn groot. Ik ben heel direct, dat wordt hier niet altijd gewaardeerd. Vrienden maken is dan ook moeilijk. Maar het leven in deze dynamische miljoenenstad is heel aantrekkelijk. Je weet 's ochtends nooit hoe je dag zal eindigen. Een klein etentje kan onttaarden in een groot feest met mensen die je nog nooit hebt ontmoet. In Amsterdam was het leven voorspelbaar, hier is het steeds een verrassing.

Ik ben vastbesloten om in Turkije op het podium te staan: ik ben bezig met een theaterstuk en een korte film. Ik ben gewend mezelf te moeten bewijzen. Ook dit gaat me lukken.»

ASIYE EN EMINE ÇİÇEK

(30) EN (31) HOTELMANAGER

«**A**SIYE: «Mijn vader kocht twee jaar geleden een hotel in het toeristische hart van Istanbul en bombardeerde mij tot directeur, tot verbijstering van de rest van de familie. 'Wat zou ik in mijn eentje als vrouw in Istanbul moeten?', was de reactie. Mijn zus Emine kwam een jaar later en is het hotel aan het restylen. Eerst heb ik vooral puin moeten ruimen. De vergunning voor een dakterras bleek niet in orde en de administratie was een ramp. Dat was meteen de eerste les: zakendoen in Turkije is alles dubbel checken. En je plek kennen. 's Ochtends kwam ik met een glimlach binnen en ik ging informeel met het personeel om. Maar dat bleek een te Nederlandse aanpak. De baas is de baas. Er heerst hier een enorme hiërarchie en ik moet als vrouw echt op mijn strepen staan om respect te krijgen. Ik verving een deel van het personeel en doe geen zaken meer zonder dat alles zwart op wit staat. Eigenlijk wilde ik het na een half jaar opgeven, maar m'n vader bleef me steunen. Nu ben ik trots dat ik m'n familie kan laten zien dat een vrouw alleen in Istanbul op eigen benen kan staan.»

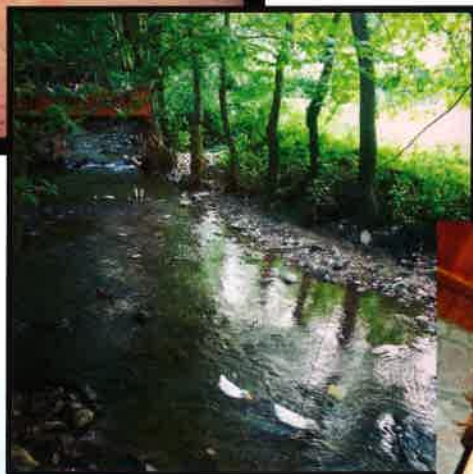

“Fashion voor vrouwen met hoofddoek is een gat in de markt”

«**E**MINI: «Hoewel we allebei in Nederland geboren en getogen zijn, voelden we ons altijd allochtoon. Opmerkingen als 'word je onderdrukt?', 'jij bent zo anders' en 'je hebt een hoofddoek, maar spreekt goed Nederlands!' hoorden we vaak. In Istanbul krijgen we geen vragen over onze hoofddoek. Hier krijgen we juist veel complimenten over onze kledingstijl en vindt iedereen dat we er modern uitzien voor een vrouw met hoofddoek. Een zakenvrouw met hoofddoek gooit in Turkije hoge ogen, merken we. Istanbul loopt trouwens voorop als het om mode gaat. Er zijn veel Turkse modeketens die we in Nederland niet kennen, zoals Ipekyol, Koton en Twist. Wij laten ons inspireren door blogs, modebladen en de straat. Ik denk erover een kledinglijn op te zetten. Modieuze kleding voor vrouwen met hoofddoek is een gat in de markt. Ik wil laten zien dat je je ook classy kunt kleden mét hoofddoek.»

TERUG NAAR TURKIJE

Dat het niet alleen bij dromen blijft, laten ook de cijfers van het CBS zien. Vertrokken er in 2010 nog 753 tweedegeneratie-Turken in de leeftijd van 0 tot 54 naar Turkije. In 2012 waren dat er 1286. De cijfers zijn gebaseerd op de uitschrijvingen bij de gemeentes. In de praktijk meldt niet iedere Turkijeganger zich af, dus het cijfer zou hoger kunnen liggen.

“Turkse zakenlui beslissen op hun gevoel en ze praten veel over familie”

ARIFE KARAOSMANOĞLU

(28) COUNTRY MANAGER NFIA

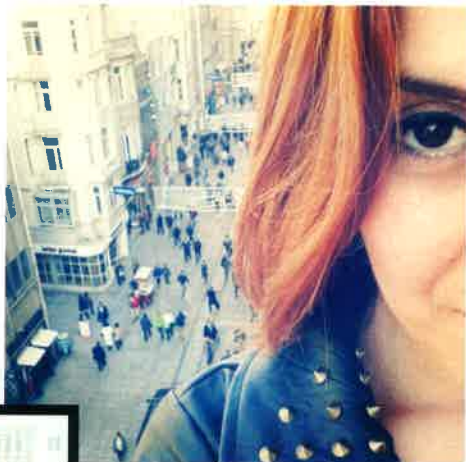
«Ik was veertien toen ik met de rest van mijn familie vanuit Rotterdam naar de industriestad Izmit verhuisde, 150 kilometer ten oosten van Istanbul. Mijn vader had een droom: in Turkije een bedrijf opzetten. Maar één dag voor de opening van de zaak werd de regio getroffen door een zware aardbeving. Bijna 18.000 mensen kwamen om. Ons gezin bleef ongedeerd, maar we verloren veel vrienden en familieleden en de stad was verwoest.

Noodgedwongen keerden we terug naar Nederland. Ik haalde mijn master Architectuur aan de Universiteit van Delft en had maar één doel: levens redden. Door de slechte bouw zijn er destijds onnodig slachtoffers gevallen. Ik heb me gespecialiseerd in aardbevingbestendig bouwen. Ik vertrok naar Izmit en klopte bij de gemeente aan met een plan. Meteen kreeg ik een contract aangeboden, maar mijn man kreeg een baan in

Istanbul en ik ben met hem meegegaan. Turkse mannen willen zorgen voor hun gezin; dat vrouwen willen werken, begrijpen ze niet. Toch heb ik nergens spijt van. Ik heb geleerd dat het leven zomaar voorbij kan zijn, dus ik neem alles met de dag. Aan al mijn omzwervingen heb ik een mooie baan overgehouden, als Country Manager voor het Netherlands Foreign Investment Agency (NFIA), een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken. Ik begeleid Turkse bedrijven die in Nederland willen investeren. Turkse zakenmensen gaan op hun gevoel af als ze een beslissing nemen. Ze praten graag over hun familie en willen vaak weten of ik kinderen heb – dat maak je in Nederland bij een eerste ontmoeting niet gauw mee. Inmiddels heb ik al enkele aardbevingbestendige huizen ontworpen. Wat ik mis in Turkije? Vooral het fietsen. Ik heb nu een mountainbike waarmee ik de heuvels in trek.»

ELIF OZGULTEKIN

(28) OPERATION AGENT
EXCLUSIEF REISBUREAU

*Op marieclaire.nl
vind je meer portretten
van Turkse vrouwen*

Toen ik klein was, gingen we iedere zomer naar Istanbul. Terug in Nederland droomde ik over een leven daar. Op mijn 21ste begon ik met sparen.

Ik was altijd shopverslaafd, maar kocht niets meer, legde alles opzij voor een vliegticket.

Mijn studie hbo Pedagogiek vond ik niet meer leuk. Ik dacht alleen nog aan Istanbul.

Vanuit Nederland begon ik met solliciteren.

Mijn eerste baantje was Engelse les geven op een privékleuterschool. Nu werk ik voor een reisbureau dat exclusieve reizen organiseert voor internationale bedrijven. Ik vind het leuk als ik Nederlandse klanten heb, want dan kan ik weer Nederlands praten. Dat voelt vertrouwd.

“Van de protesten in Istanbul ben ik wel geschrokken. Ik kan geen kant kiezen”

Van de protesten in Istanbul ben ik wel geschrokken. Ik kan geen kant kiezen. Sommigen vinden Erdogan een dictator, maar daar ben ik het niet mee eens. De Turkse economie is dankzij hem enorm gegroeid. Dat zie je bijvoorbeeld aan alle dure auto's op straat. Aan al die auto's moest ik trouwens erg wennen toen ik drie jaar geleden hier kwam. Het lijkt soms wel oorlog onder de automobilisten. En er was meer waar ik moeite mee had. Een afspraak om acht uur wordt half negen, je moet uren wachten op een dokter en soms valt de elektriciteit een paar dagen uit. Toch vind ik het leven in Istanbul fijner dan in Nederland. Alles gebeurt buiten en de sfeer is open. Misschien ben ik daarom verliefd geworden op Istanbul.

Binnenkort gaat mijn man mee naar Nederland. Ik heb hem hier ontmoet en wil hem graag laten zien waar ik vandaan kom. Dat ik uit Nederland kom, vindt hij leuk. Hij noemt mij anders dan de Turkse meiden hier. Minder hebzuchtig en heel nuchter. Dat is mijn Nederlandse kant waar ik trots op ben.» •